

5

EDUCACIÓ

5.1.

EL SISTEMA EDUCATIU NO
UNIVERSITARI DE LES ILLES
BALEARS

El sistema educatiu de les Illes Balears té una sèrie de particularitats que posen en relleu la interdependència que hi ha entre les trajectòries de l'alumnat i els factors contextuals, processuals i de l'escolarització. Pel que fa a l'escolarització, aquest informe conté dades recents sobre la variació interanual de la matrícula; concretament, es detecta un augment sostingut de l'escolarització en els ensenyaments no universitaris de règim general a les Balears (vegeu el quadre III-5.1). El curs 2020-2021, hi ha un total de 192.202 estudiants, 719 més que el curs anterior. Tot i l'increment del conjunt de la matrícula, les dades revelen variacions diferenciades segons els nivells en relació amb el curs anterior. Mentre que els estudis d'infantil i primària experimenten un descens de la matrícula, els estudis de secundària obligatòria i postobligatòria augmenten significativament. Els descensos a les etapes d'infantil i de primària representen 1.316 i 1.322 alumnes menys respectivament. Els increments es localitzen a l'ESO (amb 951 alumnes més), al batxillerat (951: 685 a presencial i 88 a distància), als cicles formatius de grau mitjà (1.679 més: 1.263 a presencial i 416 a distància) i als cicles

formatius de grau superior (1.506 alumnes més: 1.063 a presencial i 443 a distància). És considerable l'ascens progressiu en els darrers anys de la matrícula a distància en els distints ensenyaments de secundària postobligatòria.

Pel que fa la titularitat dels centres, un 65,8 % de la matrícula correspon als centres públics, un 27,6 % als concertats i un 6,6 % als privats.

El curs 2020-2021, els ensenyaments de règim especial sumen un total de 12.557 estudiants, 994 alumnes menys que el curs anterior. La distribució dels ensenyaments per ordre descendent de la matrícula és la següent: ensenyaments d'idiomes (8.695 alumnes), música (2.135), arts plàstiques i disseny (1.175), dansa (284) i esports (200). La variació més destacable respecte al curs anterior es troba als ensenyaments d'idiomes, en què hi ha 750 alumnes menys.

Com apuntàvem en l'informe de l'any passat, la matrícula als ensenyaments de règim especial és majoritàriament femenina, ja que representa un 65,5 % del total: 91,9 a dansa, 75 a art dramàtic, 66,04 a arts plàstiques i disseny, 68,6 a idiomes i 52,7 a música. Els ensenyaments esportius capgiren aquesta tendència perquè són l'única especialitat amb una presència majoritària d'homes, un 79 % (vegeu el quadre III-5.2).

QUADRE III-5.1. ALUMNAT MATRICULAT EN ENSENYAMENTS DE RÈGIM GENERAL PER NIVELLS EDUCATIUS

	Curs 2019-2020										Curs 2020-2021				
	Curs 2014/2015	Curs 2015/2016	Curs 2016/2017	Curs 2017/2018	Curs 2018/2019	Total	Centres públics	Centres privats	Centres privats no concertats	Total	Centres públics	Centres privats	Centres privats no concertats	Total	
Total	177.767	178.055	180.138	185.658	189.400	192.202	124.664	67.538	53.937	13.601	192.921	127.018	65.903	53.108	127.95
Educació infantil - primer cicle	6.198	5.530	6.600	8.375	8.591	8.713	5.572	3.141	124	3.017	7.397	4.998	2.399	0	2.399
Educació infantil - segon cicle	33.123	32.623	31.897	31.915	32.079	32.623	20.487	12.136	10.369	1.767	31.301	19.754	11.547	10.025	15.22
Educació primària	69.004	69.645	70.275	71.345	71.736	71.859	45.364	26.495	22.248	4.247	70.347	44.454	25.893	21.745	41.48
Educació especial	637	636	721	792	841	887	288	599	599	0	887	276	611	611	0
ESO	42.474	43.084	43.678	45.066	46.503	47.861	29.758	18.103	15.447	2.656	48.812	30.619	18.193	15.445	27.48
Batxillerat	11.801	11.966	12.037	12.285	12.578	12.580	8.576	4.004	3.177	827	13.265	9.281	3.984	3.146	838
Batxillerat a distància	774	689	770	713	783	998	998	0	0	0	1.086	1.086	0	0	0
CF FP bàsica	982	1.738	1.889	1.955	1.979	1.977	1.653	324	320	4	1.947	1.646	301	297	4
CF FP grau mitjà	6.384	6.423	6.463	6.634	7.217	7.519	6.018	1.501	1.170	331	8.782	7.251	1.531	1.208	323
CF FP grau superior	4.043	4.023	4.240	4.953	5.186	5.314	4.333	981	396	585	6.377	5.237	1.140	521	619
CF FP grau mitjà a distància	748	746	644	630	746	767	719	48	0	48	1.183	1.117	66	0	66
CF FP grau superior a distància	734	848	816	901	995	946	827	119	0	119	1.389	1.261	1.28	0	1.28
Programes de qualificació professional inicial	723	0	0												
Altres programes formatius	142	104	108	94	166	158	71	87	87	0	148	38	110	110	0

Font: Ministeri d'Educació i Formació Professional (2022). Estadístiques de la educació. Disponible a: <https://www.educacionyfp.gob.es/servicios-al-ciudadano/estadisticas.html> (Accedit: 23 juny 2022)

QUADRE III-5.2. ALUMNAT MATRICULAT EN ENSENYAMENTS DE RÈGIM ESPECIAL

	Curs	Curs	Curs 2019/2020		
	2018/2019	2018/2019	12557	4331	8226
Total ensenyaments de règim especial	13978	13551			
Total ensenyaments d'arts plàstiques i disseny	1240	1143	1175	399	776
CFGM arts plàstiques i disseny	119	76	78	37	41
CFGS arts plàstiques i disseny	1121	1067	1097	362	735
Total ensenyaments de música	2186	2302	2135	1010	1125
Ensenyaments elementals de música	1379	1462	1298	624	674
Ensenyaments professionals de música	623	660	648	273	375
Ensenyaments superiors de música	184	180	189	113	76
Total ensenyaments de dansa	331	317	284	23	261
Ensenyaments elementals de dansa	197	189	162	16	146
Ensenyaments professionals de dansa	134	128	122	7	115
Total ensenyaments d'art dramàtic	72	77	68	17	51
Total ensenyaments d'idiomes	9871	9445	8695	2724	5971
Total ensenyament d'idiomes nivell bàsic	3776	3306	2909	903	2006
Ensenyament d'idiomes nivell bàsic A1	—	1902	1591	522	1069
Ensenyament d'idiomes nivell bàsic A2	—	1404	1318	381	937
Total ensenyament d'idiomes nivell intermedi	4614	4555	4199	1313	2886
Ensenyament d'idiomes nivell intermedi B1	—	2220	1380	393	987
Ensenyament d'idiomes nivell intermedi B2	—	2335	2819	920	1899
Total ensenyament d'idiomes nivell avançat	685	898	1223	390	833
Ensenyament d'idiomes nivell avançat C1	566	695	928	306	622
Ensenyament d'idiomes nivell avançat C2	119	203	295	84	211
Total ensenyament d'idiomes nivell bàsic a distància A2	166	171	46	17	29
Total ensenyament d'idiomes nivell intermedi a distància	630	515	250	86	164
Ensenyament d'idiomes nivell intermedi a distància B1	—	225	67	27	40
Ensenyament d'idiomes nivell intermedi a distància B2	—	290	183	59	124
Total ensenyament d'idiomes nivell avançat a distància C1			68	15	53
Total ensenyaments esportius	278	267	200	158	42
Ensenyaments esportius (grau mitjà)	278	267	186	145	41
Ensenyaments esportius (grau superior)			14	13	1

Font: Ministeri d'Educació i Formació Professional (2022). Estadístiques de la educació. Disponible a: <https://www.educacionyfp.gob.es/servicios-al-ciudadano/estadisticas.html> (Accedit: 23 juny 2022)

QUADRE III-5.3. ALUMNAT MATRICULAT EN EDUCACIÓ D'ADULTS I EN EDUCACIÓ A DISTÀNCIA PER ENSENYAMENT

	Curs 2015-2016	Curs 2016-2017	Curs 2017-2018	Curs 2018-2019	Curs 2019-2020	% dones (2019-2020)
Educació secundària per a persones adultes	5.000	4.551	4.286	2.784	3.816	47,20
Preparació de proves lliures de batxillerat	0	0	0	0	0	s.d.
Preparació de proves lliures per a tècnic LOE (cicles de grau mitjà)	35	0	0	0	0	s.d.
Preparació de la prova d'accés a la universitat	779	738	589	561	629	59,60
Preparació de la prova d'accés a cicles de grau mitjà	23	13	2	6	22	54,50
Preparació de la prova d'accés a cicles de grau superior	991	521	505	461	553	57,30
Total	6.887	7.963	8.135	7.335	8.639	62,80
Educació d'adults de caràcter no formal	2.887	3.540	3.894	3.426	4.056	60,30
Llengües estrangeres	2.424	2.670	2.610	2.302	2.492	70,40
Altres cursos	1.576	1.753	1.631	1.607	1.477	53,50
Batxillerat	689	770	713	783	998	58,50
Cicles formatius d'FP	1.594	1.460	1.531	1.741	1.713	68,40
Grau mitjà	746	644	630	746	767	63,20
Grau superior	848	816	901	995	946	72,50
Educació a distància						

Font: Elaboració de l'equip CES-UIB a partir del Ministeri d'Educació i Formació Professional (2022). Estadístiques de la educació. Disponible a: <https://www.educacionyfp.gob.es/servicios-al-ciudadano/estadisticas.html> (Accedit: 23 Juny 2022)

Un aspecte important que cal estudiar en societats turístiques com la de les Illes Balears és l'educació d'adults i l'educació a distància. Les dinàmiques del mercat del treball turístic fan que siguin necessaris itineraris educatius de retorn i itineraris flexibles, com són aquestes dues modalitats (vegeu el quadre III-5.3).

En el cas de l'educació secundària per a persones adultes, la tendència és d'un lleuger descens en els darrers cinc anys. Es passa de 5.000 estudiants el curs 2015-2016 a 3.816 estudiants el curs 2019-2020. Quant a la distribució per sexes, un 47,2 % són dones (curs 2019-2020). És interessant remarcar el fet que en aquesta tipologia d'estudis els homes siguin majoria, a diferència del que passa amb bona part de les altres estadístiques educatives que s'analitzen en aquest capítol. Pel que fa a les proves d'accés a la universitat, presenten una certa tendència a la baixa, amb alguns matisos: en els darrers cinc anys es passa de 779 (curs 2015-2016) a 629 (curs 2019-2020). La distribució per sexes situa les dones en primer lloc (59,6 % del total). L'educació d'adults de caràcter no formal té una evolució ascendent: de 6.887 alumnes matriculats el 2015-2016 a 8.639 el 2019-2020. En la relació dona-home, les dones representen clarament la majoria, amb un 62,8 % (curs 2019-2020).

Al batxillerat a distància, les xifres experimenten un increment: dels 689 estudiants el curs 2015-2016 als 998 el curs 2019-2020. El percentatge de dones en aquests estudis és del 58,5 % (curs 2019-2020). També han augmentat les persones matriculades a la formació professional (FP) (del curs 2015-2016 al curs 2019-2020): de 1.594 estudiants a 1.713. Aquesta evo-

lució presenta petites oscil·lacions i, proporcionalment, no és un creixement tan pronunciat com en el cas del batxillerat. Pel que fa a les dades dones/homes, en aquests estudis la proporció ha estat d'un 68,4 % de dones el curs 2019-2020.

L'alta activitat laboral del model econòmic turístic comporta que hi hagi més població immigrada a la nostra comunitat autònoma quan es compara amb la resta de territoris de l'Estat. Segons les dades de l'INE, el percentatge de població estrangera a les Illes Balears a 1 de gener de 2022 és del 18,89 %. Això es trasllada també al percentatge d'alumnat estranger en l'ensenyament, amb un 15,5 %, 5,6 punts per sobre del 9,9 % estatal, de manera que les Balears són la comunitat autònoma amb més alumnat estranger, seguida per Catalunya en segona posició amb un 15 %. Aquesta posició de lideratge es manté a les etapes de l'educació primària (18,3 % d'alumnat estranger a les Balears) i l'educació secundària (14,8 % a les Balears).

Quan es desglossen les dades segons la titularitat del centre, aquestes canvien: les Balears tenen un 16,9 % d'alumnat estranger en centres públics. Ara bé, quan s'adopta una mirada comparativa amb les altres comunitats autònomes, l'arxipèlag ocupa la quarta posició, darrere Catalunya, Múrcia i La Rioja. En altres paraules, aquestes comunitats tenen més segregació escolar en termes de població estrangera que no les Illes. En el cas dels centres privats, a les Balears hi ha un 12,9 % d'alumnat estranger, de manera que ocupa la primera posició, amb més de sis punts per sobre de la mitjana estatal (6,6 %). En segon lloc, hi ha Catalunya, amb un 10,2 %. En el cas de

les Balears, la distància entre centres públics i centres privats en termes de concentració de l'alumnat estranger és de quatre punts (un 16,9 % enfront d'un 12,9 %), mentre que, per exemple, a Catalunya és de set punts (un 17,5 % enfront d'un 10,2 %), a La Rioja és de nou punts (un 17,3 % enfront d'un 8,3 %) i a Múrcia és d'11 punts (un 17,3 % enfront d'un 5,8 %). S'esmenten aquestes comunitats a tall de comparació, perquè, tot i que totes tres tenen valors similars als de les Illes Balears, presenten una distribució escola pública-privada diferent (vegeu el quadre III-5.4).

També cal mirar des d'una perspectiva evolutiva la trajectòria de la presència de l'alumnat estranger per nivells i tipus de titularitat al llarg dels darrers cinc anys (vegeu el quadre III-5.5). En percentatges totals, la distància entre les Illes Balears i Espanya es manté relativament estable, amb un ascens lleuger (més presència a les Balears). El curs 2015-2016, aquesta distància era de 5,3 punts (8,4 % a Espanya i 13,7 % a les Balears); en canvi, cinc anys després (2019-2020), la distància és de 5,6 punts (9,9 % a Espanya i 15,5 % a les Balears). Tant en el conjunt de l'Estat com a l'arxipèlag ha augmentat la proporció d'alumnat estranger en el període.

El fet que hi hagi més alumnat estranger a les Balears és un aspecte que cal tenir en compte a l'hora d'abordar les necessitats específiques relatives a l'atenció a la diversitat. Quant als distints tipus de titularitat (pública/privada), la distància entre Espanya i les Balears ha disminuït als centres públics de 6 punts el curs 2015-2016 (10 % a Espanya i 16 % a les Balears) a 5,4 punts el curs 2019-2020, tot i que en tots dos ca-

sos augmenten els percentatges respectivament. Als centres privats balears ha augmentat la concentració de població estrangera quan es compara amb el cas estatal. El curs 2015-2016, les Balears tenien un 9,6 % d'alumnat estranger als centres privats, mentre que Espanya en tenia un 5,2 %. Cinc anys després, el curs 2019-2020, la distància augmenta fins a 6,3 punts, perquè les Balears puguen fins al 12,9 %; en canvi, Espanya només puja fins al 6,6 %.

En l'anàlisi per nivells educatius, cal destacar els casos de l'educació primària i l'educació secundària. Pel que fa a l'educació primària, tant Espanya (del 8,7 % al 11,6 %) com les Balears (del 14,1 % al 18,3 %) han augmentat en el període estudiat. Convé assenyalar especialment el cas balear el curs 2019-2020, amb un percentatge que s'acosta a una cinquena part de l'alumnat. Cal tenir en compte aquesta major presència per les implicacions que tindrà en els propers anys a l'hora d'atendre la diversitat, no tan sols en l'educació primària, sinó també en les etapes següents, com l'educació secundària. En el cas dels centres públics, els percentatges a l'educació primària han passat del 10,5 % al 13,8 % en el cas espanyol i del 17,1 % al 20,4 % en el cas balear. A l'educació secundària, a Espanya es passa del 10,6 % al 10,7 %, un percentatge estancat. A les Balears, passa del 16,9 % al 16,3 %; en aquest cas, hi ha un descens, de manera contrària a la tendència general. Aquest descens pot ser atribuïble a l'increment en el mateix període als centres privats. En l'anàlisi de l'educació primària i secundària als centres privats, Espanya passa del 4,8 % al 5,9 % en l'educació primària, i les Balears passen del 10,4 % al 14,9 %.

QUADRE III-5.4. PERCENTATGE D'ALUMNAT ESTRANGER EN ENSENYAMENTS DE RÈGIM GENERAL NO UNIVERSITARIS PER NIVELLS, TITULARIAT DELS CENTRES I COMUNITATS AUTÒNOMES

	Total (1)	Educació infantil	Educació primària	ESO	Batxillerats (2)	Cicles formatius FP bàsica	Cicles formatius FP - grau mitjà (2)	Cicles formatius FP - grau superior (2)	Altres programes formatius
Total centres	9,9	9,8	11,6	9,4	6,5	14,1	8,5	6,7	28,0
Andalusia	6,0	5,9	6,9	6,0	4,7	6,9	3,9	3,4	3,3
Aragó	13,6	13,9	16,4	11,7	7,1	24,5	12,8	8,1	27,8
Astúries	4,4	3,5	4,3	5,3	3,6	13,0	5,2	3,1	25,0
Illes Balears	15,5	15,8	18,3	14,8	9,3	17,7	9,3	7,4	15,8
Illes Canàries	8,9	9,5	10,8	8,9	6,7	9,6	5,1	4,5	4,1
Cantàbria	6,5	5,9	6,3	6,2	4,8	15,4	9,2	7,6	36,5
Castella i Lleó	6,6	6,3	7,3	6,6	4,4	14,4	6,4	5,2	—
Castella-la Manxa	7,2	5,0	8,1	8,8	5,6	11,9	6,1	4,7	6,5
Catalunya	15,0	15,8	17,6	13,3	9,2	—	13,5	10,0	30,3
Comunitat Valenciana	12,1	10,6	14,3	12,2	9,2	14,7	9,4	7,8	20,1
Extremadura	3,0	2,5	3,5	3,0	2,1	5,7	2,6	1,9	0,0
Galícia	3,2	2,2	3,3	3,6	2,6	8,4	4,1	3,4	7,3
Madrid	11,8	11,2	13,9	10,9	8,2	17,9	11,2	8,9	35,0
Múrcia	13,8	14,9	16,9	11,9	8,1	17,5	9,8	7,6	25,2
Navarra	8,8	7,9	9,8	9,2	5,1	19,7	8,2	6,2	19,9
País Basc	8,4	9,6	8,8	7,1	4,1	28,1	10,6	6,8	—
La Rioja	14,2	15,6	16,6	12,5	6,9	21,3	12,8	8,3	32,4
Ceuta	5,2	6,4	6,3	3,1	3,2	5,8	2,3	3,4	39,3
Melilla	13,8	14,8	17,4	9,1	5,1	11,7	6,2	7,1	90,0

continua

	Total (1)	Educació infantil	Educació primària	ESO	Batxillerats (2)	Cicles formatius FP bàsica	Cicles formatius FP - grau mitjà (2)	Cicles formatius FP - grau superior (2)	Altres programes formatius
Centres públics	11,5	12,1	13,8	10,7	7,1	13,9	9,1	6,8	26,7
Andalusia	6,7	7,1	7,6	6,6	4,6	7,5	4,5	3,7	3,3
Aragó	15,8	16,4	19,7	13,4	8,7	26,9	13,6	8,7	21,2
Astúries	4,9	4,1	5,0	6,0	4,3	12,6	5,0	3,2	14,3
Illes Balears	16,9	17,8	20,4	16,3	10,2	18,7	10,0	7,6	5,6
Illes Canàries	10,0	11,8	12,4	10,0	6,9	9,5	5,2	4,3	4,5
Cantàbria	6,5	6,2	6,4	6,6	5,3	12,9	7,6	7,2	36,1
Castella i Lleó	8,0	8,0	9,3	8,1	5,1	14,2	7,0	5,0	—
Castella-la Manxa	8,1	5,8	9,2	9,7	5,9	12,0	6,5	5,0	6,5
Catalunya	17,5	18,5	21,0	15,2	10,2	—	15,5	10,9	30,7
Comunitat Valenciana	14,3	13,6	17,4	14,1	9,6	15,2	9,8	8,2	20,1
Extremadura	3,3	2,9	4,1	3,3	2,2	5,7	2,7	2,1	0,0
Galícia	3,5	2,5	3,6	3,9	2,9	8,6	4,0	3,5	7,3
Madrid	15,8	15,8	19,0	14,0	10,5	20,4	13,4	10,3	43,6
Múrcia	17,3	19,9	21,7	14,8	8,9	18,6	10,7	8,5	18,7
Navarra	11,5	10,2	13,7	12,1	6,6	20,4	8,0	6,8	15,5
País Basc	11,0	14,0	12,5	8,0	5,3	24,8	10,7	7,7	—
La Rioja	17,3	20,1	20,4	16,3	8,3	25,1	13,1	8,6	32,0
Ceuta	5,9	8,2	8,0	3,9	3,3	6,5	2,3	3,4	0,0
Melilla	15,3	19,7	21,5	10,1	5,3	11,7	6,2	7,1	0,0

continua

	Total (1)	Educació infantil	Educació primària	ESO	Batxillerats (2)	Cicles formatius FP bàsica	Cicles formatius FP - grau mitjà (2)	Cicles formatius FP - grau superior (2)	Altres programes formatius
Centres privats	6,6	5,9	6,9	6,9	5,0	14,8	7,0	6,3	30,9
Andalusia	4,0	3,7	4,4	4,3	5,1	4,9	2,8	2,7	-
Aragó	8,6	8,7	9,1	8,5	2,4	19,0	10,5	6,5	38,2
Astúries	2,9	2,0	2,5	3,8	1,1	14,2	5,9	2,9	40,0
Illes Balears	12,9	12,4	14,9	12,5	7,1	12,3	6,1	6,7	24,1
Illes Canàries	5,5	4,6	6,1	5,5	5,8	10,4	4,4	5,8	0,0
Cantàbria	6,5	5,0	6,0	5,5	2,2	18,9	13,8	8,6	36,6
Castella i Lleó	3,8	3,0	3,4	4,0	2,0	14,7	5,0	5,8	—
Castella-la Manxa	3,6	2,3	3,2	5,1	3,0	11,8	4,1	2,5	—
Catalunya	10,2	10,7	10,8	9,9	7,2	—	9,0	9,0	29,3
Comunitat Valenciana	7,4	5,7	7,7	8,4	8,2	10,2	8,5	6,8	—
Extremadura	1,6	1,2	1,5	2,1	1,2	0,0	1,6	0,7	0,0
Galícia	2,5	1,7	2,6	2,9	1,1	7,7	4,8	2,5	—
Madrid	7,2	6,3	7,8	7,5	4,9	13,2	8,4	7,3	7,2
Múrcia	5,8	5,3	5,8	5,4	3,9	13,1	7,8	5,1	30,2
Navarra	3,6	3,0	2,3	4,8	2,5	18,6	8,6	4,0	24,3
País Basc	5,7	4,7	4,9	6,3	3,0	29,4	10,5	5,5	—
La Rioja	8,3	8,6	9,3	6,4	2,6	16,2	11,8	6,7	33,3
Ceuta	2,6	1,0	0,2	0,7	1,2	0,0	—	—	43,1
Melilla	6,5	1,3	1,3	0,4	0,0	—	—	—	95,7

Font: Ministeri d'Educació i Formació Professional (2022). Estadísticas de la educación. Disponible a: <https://www.educacionyfp.gob.es/servicios-al-ciudadano/estadisticas.html> (Accedit: 23 juny 2022)

(1) El total també inclou l'alumnat d'educació especial específica.

(2) Inclou l'alumnat estranger que cursa aquest ensenyament en els règims presencial i a distància.

QUADRE III-5.5. PERCENTATGE D'ALUMNAT ESTRANGER EN ENSENYAMENTS DE RÈGIM GENERAL NO UNIVERSITARI A LES ILLES BALEARS PER NIVELLS TITULARIAT DELS CENTRES (QUADRE EVOLUTIU)

	Total (1)	Edu- cació infantil	Edu- cació primària	ESO	Batxillerats (2)	Cicles forma- tius FP bàsica	Cicles forma- tius FP - grau mitjà (2)	Cicles forma- tius FP - grau superior (2)	Altres progra- mes formatius	
Total centres	2015/2016	8,4	8,2	8,7	9,1	6,7	8,9	5,2	8,9	
		Illes Balears	13,7	13,6	14,1	10,6	23,6	10,8	7,8	13,5
	2016/2017	8,5	8,2	9,0	8,7	6,5	15,9	8,5	5,4	24,5
		Illes Balears	13,6	13,0	15,1	13,8	9,9	10,3	7,5	13,0
	2017/2018	8,8	8,6	9,7	8,6	6,4	15,0	8,6	5,9	22,8
		Illes Balears	13,9	13,7	15,7	13,6	9,6	10,3	7,2	19,1
	2018/2019	9,2	9,1	10,5	8,9	6,4	13,6	8,3	6,1	25,0
		Illes Balears	14,5	14,6	17,0	14,0	8,2	17,4	6,9	18,1
	2019/2020	9,9	9,8	11,6	9,4	6,5	14,1	8,5	6,7	28,0
		Illes Balears	15,5	15,8	18,3	14,8	9,3	17,7	7,4	15,8
	2015/2016	10,0	10,5	10,5	10,6	7,4	16,7	9,3	5,4	8,4
		Illes Balears	16,0	16,2	17,1	16,9	12,3	24,9	8,1	s. d.
2016/2017	10,0	10,4	10,9	10,0	7,1	15,8	9,0	5,7	15,4	
	Illes Balears	15,7	14,9	18,0	16,1	11,3	25,0	7,8	s. d.	
2017/2018	10,3	10,8	11,6	9,9	7,0	15,0	9,1	6,1	15,4	
	Illes Balears	15,6	15,5	18,3	15,3	10,3	11,1	7,2	0,0	
2018/2019	10,8	11,4	12,6	10,1	7,0	13,8	9,0	6,3	24,5	
	Illes Balears	16,0	16,6	19,2	15,4	8,6	10,6	7,0	11,7	
2019/2020	11,5	12,1	13,8	10,7	7,1	13,9	9,1	6,8	26,7	
	Illes Balears	16,9	17,8	20,4	16,3	10,2	10,0	7,6	5,6	

continua

	Total (1)	Edu- cació infantil	Educació primària	ESO	Batxillerats (2)	Cicles forma- tius FP bàsica	Cicles forma- tius FP - grau mitjà (2)	Cicles forma- tius FP - grau superior (2)	Altres progra- mes formatius
2015/2016	Espanya	4,2	4,8	6,3	4,4	18,3	7,6	4,7	10,0
	Illes Balears	9,6	10,4	9,6	6,4	17,4	6,3	6,1	19,2
2016/2017	Espanya	5,3	4,4	5,0	4,5	16,3	7,1	4,7	43,0
	Illes Balears	9,7	9,4	10,1	6,2	17,4	5,6	4,8	15,1
2017/2018	Espanya	5,7	4,9	5,6	4,8	14,8	7,2	5,2	40,2
	Illes Balears	10,7	10,6	11,1	7,9	13,7	6,5	7,0	19,1
2018/2019	Espanya	6,0	5,3	6,1	5,0	13,2	6,8	5,5	26,2
	Illes Balears	11,7	11,3	13,1	7,4	11,5	7,1	6,0	21,7
2019/2020	Espanya	6,6	5,9	6,9	5,0	14,8	7,0	6,3	30,9
	Illes Balears	12,9	12,4	14,9	7,1	12,3	6,1	6,7	24,1

Font: Ministeri d'Educació i Formació Professional (2022). Estadísticas de la educación. Disponible a: <https://www.educacionyfp.gob.es/servicios-al-ciudadano/estadisticas.html> (Accedit: 23 juny 2022)

(1) El total també inclou l'alumnat d'educació especial específica.

(2) Inclou l'alumnat estranger que cursa aquest ensenyament en els règims presencial i a distància.

Per tant, es produeix una major concentració en educació primària als centres privats balears quan es compara amb Espanya en el període estudiat. En el cas de l'educació secundària, també a les Balears hi ha percentatges més elevats de presència estrangera en comparació amb la mitjana estatal. El curs 2015-2016, Espanya té un 6,3 % d'alumnat i les Balears en tenen un 9,6 %. Cinc anys després, el curs 2019-2020, a Espanya n'hi ha un 6,9 %, un augment mínim, mentre que a les Balears n'hi ha un 12,5 %, un augment de gairebé tres punts. Aquesta major presència d'alumnat estranger als centres privats, quan es compara el cas balear amb l'espanyol, és un element distintiu de la realitat educativa illenca. En altres paraules, la segregació escolar en termes de distribució de l'alumnat estranger seria lleugerament més baixa a les Balears que en el conjunt estatal.

Pel que fa a l'alumnat estranger en conjunt i amb una perspectiva dels darrers deu anys, s'observa que a les Balears el total d'alumnat de fora d'Espanya ha augmentat un 12,9 % en el període de 2009-2010 a 2019-2020. En el cas d'Espanya, aquest total ha augmentat un 13,1 % en el mateix període, un percentatge molt similar a l'illenc. En canvi, quan es fragmenta aquesta evolució en dos períodes de cinc anys, de 2009-2010 a 2014-2015 i de 2014-2015 a 2019-2020, hi ha dos comportaments diferents. En el primer període, tant a Espanya (-5,0 %) com a les Balears (-3,0 %) es produeix un descens de l'alumnat estranger, segurament vinculat al fet que hi va haver una davallada demogràfica de la població estrangera a conseqüència de la crisi econòmica. En el segon període, emperò, tant les Balears (16,3 %) com Espa-

nya (19,0 %) registren augments destacats, especialment en el cas espanyol (vegeu el quadre III-5.6). En relació amb els recursos educatius, un dels indicadors que cal considerar és el nombre de docents. Durant el curs 2020-2021, el professorat contractat als ensenyaments de règim general ha estat d'un total de 20.938 (19.470 als ensenyaments de règim general i 1.468 als de règim especial): 14.801 en centres públics i 6.137 en centres privats.

La variació de la contractació respecte al curs anterior és de 1.192. Ara bé, respecte al curs 2016-2017 l'increment ha estat de 3.278 docents, un 18,6 % més, 15,6 % als ensenyaments de règim especial (vegeu el quadre III-5.7).

Un altre indicador utilitzat per estudiar la qualitat de l'ensenyament és la mitjana d'alumnes per docent. Cal assenyalar que el curs 2019-2020 les Balears presenten mitjanes inferiors a la mitjana estatal en els diferents nivells educatius. En el període de 2015-2016 a 2019-2020, aquesta mitjana ha baixat tant a Espanya (de 12,5 a 12) com a les Balears (d'11,4 a 10,8). En l'anàlisi desglossada per centres públics i centres privats, destaquen les mitjanes més altes en aquests darrers. Concretament, el curs 2019-2020 les Balears tenen una mitjana de 9,9 alumnes per docent en el cas dels centres públics, i una mitjana de 13,1 alumnes en els centres privats. En el cas espanyol, el curs 2019-2020 als centres públics la mitjana és d'11,0, mentre que als privats és de 14,9. En la comparació Balears-Espanya, cal parar atenció a la distància en les mitjanes: als centres públics, aquesta només és d'1,1 punts a favor de les Balears (11,0 a Espanya i 9,9 a les Balears). En canvi, als centres privats, la

distància és més gran: 1,8 punts a favor de les Balears (14,9 a Espanya i 13,1 a les Balears). És a dir, a les Balears la càrrega per als docents no és tan alta. Aquests indicadors històricament assenyalen que les mitjanes tant estatals com autonòmiques són més altes en el cas espanyol que en el cas balear. També indiquen que els centres privats acostumen a tenir més càrrega d'alumnes per docent (vegeu el quadre III-5.8).

El nombre mitjà d'alumnes per unitat és un indicador que complementa l'anterior i aporta informació sobre les diferències entre nivells educatius i les tipologies de centres.

A l'educació infantil disminueix la ràtio 1,2 punts en relació amb el curs anterior. Des del curs 2016-2017 hi ha oscil·lacions sostingudes interanuals entre els 16 i els 15 alumnes. Ha de dir-se que aquesta xifra varia entre el primer i el segon cicle, amb 9,5 i 17,1 alumnes respectivament. Concretament, respecte al segon cicle d'educació infantil i pel que fa a la mitjana estatal, la situació és favorable, tant als centres públics, amb 16,9 alumnes (18,6 estatal), com als centres privats concertats, amb 17,9 alumnes (20,9 estatal) i no concertats (14,9 alumnes / 16,9 estatal).

QUADRE III-5.6. VARIACIÓ DE L'ALUMNAT ESTRANGER EN ELS ENSENYAMENTS NO UNIVERSITARIS (2009, 2014, 2019)

	2009-2010	2014-2015	% de var. 2014-2015 / 2009-2010	2019-2020	% de var. 2019-2020 / 2014-2015	% de var. 2019-2020 / 2009-2010
Espanya	762.420	724.635	-5,0	862.520	19,0	13,1
Illes Balears	27.655	26.839	-3,0	31.210	16,3	12,9

Font: Ministeri d'Educació i Formació Professional (2022). Estadístiques de la educació. Disponible a: <https://www.educacionyfp.gob.es/servicios-al-ciudadano/estadisticas.html> (Accedit: 23 juny 2022)

QUADRE III-5.7. PROFESSORAT D'ENSENYAMENTS DE RÈGIM GENERAL I DE RÈGIM ESPECIAL PER TITULARITAT DEL CENTRE

	Curs 2016/2017	Curs 2017/2018	Curs 2017/2018	Curs 2017/2018	Curs 2018/2019
Total centres	17.660	18.041	19.100	19746	20938
Règim general	16845	17.395	18.427	18972	19470
Règim especial	654	646	673	774	1468
Centres públics	12.400	12.563	13.323	13767	14801
Règim general	11693	11.953	12.693	13041	13411
Règim especial	624	610	630	726	1390
Centres privats	5.260	5.478	5.777	5979	6137
Règim general	5152	5.442	5.734	5931	6059
Règim especial	30	36	43	48	78

Font: Ministeri d'Educació i Formació Professional (2022). Estadístiques de la educació. Disponible a: <https://www.educacionyfp.gob.es/servicios-al-ciudadano/estadisticas.html> (Accedit: 23 juny 2022)

QUADRE III-5.8. MITJANA D'ALUMNES PER PROFESSOR EN EQUIVALENTS A TEMPS COMPLET ALS ENSENYAMENTS DE RÈGIM GENERAL NO UNIVERSITARIS PER TIPUS DE CENTRE I TITULARITAT (2015-2019)

		Total	Centres d'educació infantil	Centres d'educació primària	Centres d'educació primària i ESO	Centres d'ESO i/o batxillers i/o FP	Centres d'educació primària, ESO i batx./FP	Centres específics d'educació especial		
Total centres	2015-2016	Espanya	12,5	9,3	13,1	14,9	10,7	16,7	4,1	
		Illes Balears	11,4	10,1	12,2	13,7	8,9	14,9	3,2	
	2016-2017	Espanya	12,5	9,3	13,2	14,7	10,7	16,4	3,9	
		Illes Balears	11,4	10,3	12,4	13,4	8,8	15,1	3,5	
	2017-2018	Espanya	12,4	9,7	13,1	14,6	10,6	16,2	3,7	
		Illes Balears	11,4	10,0	12,1	13,7	9,2	14,6	3,3	
	2018-2019	Espanya	12,2	9,4	13,0	14,6	10,4	16,1	3,6	
		Illes Balears	11,0	8,7	11,7	12,9	8,9	14,9	3,5	
	2019-2020	Espanya	12,0	9,3	12,7	14,3	10,3	16,0	3,5	
		Illes Balears	10,8	8,8	11,5	12,8	8,8	14,5	3,4	
	Centres públics	2015-2016	Espanya	11,5	8,8	13,1	9,6	10,5	8,9	3,7
			Illes Balears	10,4	8,8	12,2	—	8,8	—	3,8
2016-2017		Espanya	11,5	8,8	13,1	9,4	10,5	9,1	3,4	
		Illes Balears	10,4	9,4	12,3	—	8,7	—	4,0	
2017-2018		Espanya	11,4	8,9	13,1	9,5	10,4	9,1	3,2	
		Illes Balears	10,5	9,4	12,1	—	9,0	—	3,7	
2018-2019		Espanya	11,2	8,7	13,0	9,5	10,1	9,1	3,2	
		Illes Balears	10,0	7,8	11,6	9,5	8,8	—	3,7	
2019-2020		Espanya	11,0	8,6	12,7	9,5	10,0	8,6	3,1	
		Illes Balears	9,9	8,0	11,5	9,0	8,6	—	3,7	
Centres privats		2015-2016	Espanya	15,3	10,0	14,2	16,2	13,8	16,7	4,5
			Illes Balears	13,7	12,6	12,2	13,7	12,5	14,9	3,1
	2016-2017	Espanya	15,1	10,1	14,5	16,1	14,0	16,4	4,4	
		Illes Balears	13,7	13,0	13,5	13,4	12,8	15,1	3,4	
	2017-2018	Espanya	15,0	10,7	14,3	15,9	14,1	16,2	4,2	
		Illes Balears	13,6	11,2	12,8	13,7	15,4	14,6	3,3	
	2018-2019	Espanya	15,0	10,3	14,4	16,0	14,6	16,2	4,2	
		Illes Balears	13,3	10,5	13,2	13,0	12,9	14,9	3,5	
	2019-2020	Espanya	14,9	10,3	14,0	15,7	15,1	16,1	4,2	
		Illes Balears	13,1	10,3	12,1	12,9	14,2	14,5	3,4	

Font: Elaboració equip CES-UIB a partir del Ministeri d'Educació i Formació Professional (2022). Estadístiques de la educació. Disponible a: <https://www.educacionyfp.gob.es/servicios-al-ciudadano/estadisticas.html> (Accedit: 23 juny 2022)

Als centres d'educació primària, la mitjana d'alumnes per unitat és 17,4, gairebé 3 punts inferior a la mitjana estatal i 4,5 punts inferior al curs anterior (21,9 alumnes). Ha de diferenciar-se el cas dels centres públics (16,9) i dels centres privats (18,2).

Als centres de l'ESO, la mitjana d'alumnes per unitat és 2,2 punts inferior a la mitjana estatal i 1,7 punts inferior al curs anterior. Si bé la mitjana d'alumnes per unitat a l'ESO és de 21,4, hi ha una lleugera variació entre els centres públics (21,3 / 24,4 el curs anterior) i els centres privats (21,7 / 21,3 el curs anterior) (vegeu el quadre III-5.9).

Per estudiar les dades educatives des d'una perspectiva de procés, és important parlar d'atenció a l'esperança de vida escolar, tant de manera global, com detallada a les etapes de l'educació no universitària i l'educació universitària. Les Balears tenen esperances de vida escolar inferiors a les mitjanes estatals. En els darrers cinc cursos analitzats (de 2015-2016 a 2019-2020), l'arxipèlag sempre està per sota de les xifres espanyoles. El 2015-2016 les Balears estaven 2,7 punts per sota (17,5 a Espanya i 14,8 a les Balears). Cinc anys després, el 2019-2020, les Illes estaven 2,9 punts per sota (17,6 a Espanya i 14,7 a les Balears). La tendència històrica de tenir menys esperança de vida escolar s'atribueix a la societat turística, concretament al factor d'atracció del mercat laboral turístic (principalment mà d'obra poc qualificada). Es tracta d'un factor extern o exogen important al sistema educatiu. En qualsevol cas, això no ha d'implacar deixar d'estudiar els eventuais factors interns que puguin contribuir-hi. D'altra banda, també cal analitzar de manera separada les xifres d'esperança de vida escolar en el cas de l'educació uni-

versitària, perquè hi ha diferències sensibles entre les xifres estatals i autonòmiques. Les xifres estatals són superiors a les balears. El curs 2019-2020, a l'arxipèlag l'esperança de vida és només d'1,3 anys, a dos punts de distància de les dades estatals. També cinc anys abans, el curs 2015-2016, les Balears presentaven la dada d'1,3 anys d'esperança de vida, mentre que en el cas espanyol era de 3,1 anys. En el cas de Balears, en aquesta franja o nivell educatiu es noten especialment les conseqüències de ser una societat turística i de les característiques del mercat laboral orientat principalment a llocs de feina poc qualificats (vegeu el quadre III-5.10).

També en el marc d'una societat turística amb forta pressió del mercat laboral poc qualificat, és rellevant estudiar les taxes netes d'escolarització en edats postobligatòries (vegeu el quadre III-5.11). Més enllà de l'etapa obligatòria, cal examinar la permanència en el sistema educatiu i formatiu. En l'anàlisi desglossada i comparativa entre 16 i 18 anys, es troben diferències importants; a 18 anys és quan hi ha taxes especialment baixes i a molta distància per sota de les taxes estatals.

El curs 2019-2020, a 16 anys la taxa és d'un 87,9 a les Balears, enfront d'un 95,6 a Espanya (les Balears estan més de set punts per sota). En la comparació a cinc anys (curs 2015-2016), les Balears tenen una taxa d'1,1 punts més alta (ha millorat lleugerament la retenció), mentre que a Espanya es manté gairebé igual (una dècima més alta). En l'anàlisi de gènere a 16 anys (curs 2019-2020), tant a les Balears com a Espanya els homes presenten taxes inferiors (2,6 punts en el cas d'Espanya i 4,1 punts en el cas de les Balears).

QUADRE III-5.9. NOMBRE MITJÀ D'ALUMNAT PER UNITAT PER TITULARITAT DEL CENTRE

	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021		
Educació infantil							
Tots els centres							
						Primer cicle	Segon cicle
Estatal	17,9	17,6	17,5	17,4	16,2	11	19,1
Illes Balears	16	15,5	15	16	14,8	9,5	17,1
Centres públics							
Estatal	17,9	17,7	17,6	17,6	16,4	11,2	18,6
Illes Balears	14,7	15,1	15,5	15,6	14,8	10	16,9
Centres privats							
Estatal	17,8	17,4	17,2	17,1	16	10,9	20,4
Illes Balears	19,4	16,4	14,2	16,7	14,9	8,7	17,5

Educació primària						
	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	
Tots els centres						
Estatal	21,9	21,9	21,8	21,7	20,1	
Illes Balears	23,3	21,8	20,5	21,9	17,4	
Centres públics						
Estatal	20,9	20,9	20,9	20,8	19,3	
Illes Balears	22,2	22,3	22,1	22,5	16,9	
Centres privats						
Estatal	24,5	24,3	24,1	24	22	
Illes Balears	25,3	21	18,2	20,8	18,2	

ESO						
	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	
Tots els centres						
Estatal	25,2	25,2	25,3	25,3	23,6	
Illes Balears	24,3	22,8	23,2	23,1	21,4	
Centres públics						
Estatal	24,8	24,9	24,9	24,8	22,8	
Illes Balears	23,7	23,8	24,4	24,4	21,3	
Centres privats						
Estatal	26	25,9	26,2	26,2	25,2	
Illes Balears	25,2	21,5	21,5	21,3	21,7	

Font: Elaboració de l'equip CES-UIB a partir del Ministeri d'Educació i Formació Professional (2022). Estadístiques de la educació. Disponible a: <https://www.educacionyfp.gob.es/servicios-al-ciudadano/estadisticas.html> (Accedit: 23 juny 2022)

QUADRE III-5.10. ESPERANÇA DE VIDA ESCOLAR EN EL SISTEMA EDUCATIU A L'EDAT DE 6 ANYS (1)

		Total		Homes		Dones	
		Espanya	Illes Balears	Espanya	Illes Balears	Espanya	Illes Balears
Total	2015-2016	17,5	14,8	17,2	14,5	17,8	15,1
	2016-2017	17,5	14,7	17,2	14,4	17,9	15,0
	2017-2018	17,6	14,7	17,2	14,4	18,0	15,1
	2018-2019	17,5	14,6	17,1	13,2	18,0	14,9
	2019-2020	17,6	14,7	17,1	14,7	18,1	15,0
Educació no universitària	2015-2016	14,4	13,5	14,4	13,4	14,3	13,5
	2016-2017	14,3	13,4	14,3	13,4	14,3	13,4
	2017-2018	14,3	13,4	14,3	13,3	14,3	13,5
	2018-2019	14,3	13,3	14,2	13,2	14,3	13,4
	2019-2020	14,3	13,4	14,2	13,3	14,4	13,5
Educació universitària	2015-2016	3,1	1,3	2,8	1,1	3,5	1,6
	2016-2017	3,2	1,3	2,9	1,1	3,6	1,6
	2017-2018	3,3	1,3	2,9	1,1	3,7	1,5
	2018-2019	3,3	1,3	2,9	1	3,7	1,5
	2019-2020	3,3	1,3	2,8	1	3,7	1,5

Font: Ministeri d'Educació i Formació Professional (2022). Estadístiques de la educació. Disponible a: <https://www.educacionyfp.gob.es/servicios-al-ciudadano/estadisticas.html> (Accedit: 23 juny 2022)

(1) Inclou ensenyaments de règim general universitaris i no universitaris, ensenyaments de règim especial (CF arts plàstiques i disseny, esportives, professionals de música i dansa -16 anys i més-, idiomes nivell avançat -presencial-, artístiques -grau superior- i adults -inicials i secundària).

QUADRE III-5.11. TAXES NETES D'ESCOLARITZACIÓ EN EDATS POSTOBLIGATÒRIES EN EL SISTEMA EDUCATIU I FORMATIU (1)

		Total		Homes		Dones	
		Espanya	Illes Balears	Espanya	Illes Balears	Espanya	Illes Balears
16 anys	2015-2016	95,5	86,8	94,9	86,8	96,1	86,8
	2016-2017	96,0	87,4	95,1	85,9	97,0	89,0
	2017-2018	95,7	87,4	94,8	85,1	96,5	89,8
	2018-2019	95,9	88,1	95,0	87,6	96,8	88,6
	2019-2020	95,6	87,9	94,4	85,9	97,0	90,0
17 anys	2015-2016	89,6	80,9	88,2	79,7	91,1	82,2
	2016-2017	89,8	81,9	88,2	80,8	91,5	83,0
	2017-2018	90,2	84,3	88,4	81,4	92,1	87,5
	2018-2019	90,1	81,4	88,1	77,4	92,2	85,1
	2019-2020	90,0	83,3	88,0	81,8	92,2	84,9

continua

		Total		Homes		Dones	
		Espanya	Illes Balears	Espanya	Illes Balears	Espanya	Illes Balears
18 anys	2015-2016	80,3	56,2	78,6	56,3	82,0	56,1
	2016-2017	79,5	54,3	77,5	54,9	81,7	53,7
	2017-2018	80,0	56,5	77,8	58,3	82,3	54,5
	2018-2019	79,8	55,5	77,4	56,4	82,3	54,6
	2019-2020	79,7	56,1	77,1	56,6	82,4	55,7

Font: Ministeri d'Educació i Formació Professional (2022). Estadístiques de la educació. Disponible a: <https://www.educacionyfp.gob.es/servicios-al-ciudadano/estadisticas.html> (Accedit: 23 juny 2022)

(1) Inclou: ensenyaments de règim general universitaris i no universitaris, ensenyaments de règim especial (CF arts plàstiques i disseny, esportius, professionals de música i dansa, idiomes nivell avançat i artístiques grau superior) ensenyaments equivalents a l'universitari, formació ocupacional i escola d'adults (bàsica i secundària).

A 18 anys, el curs 2019-2020, les Balears presenten una taxa (56,1) 23,6 punts per sota de l'espanyola (79,7), fruit de les diferents dinàmiques econòmiques. Restaria pendent estudiar la cultura escolar de manera comparada (per afegir claus explicatives complementàries a les ja conegudes de la pressió del mercat laboral turístic). Amb una mirada evolutiva (del curs 2015-2016 al curs 2019-2020), aquesta taxa baixa 6 punts a Espanya i una dècima a les Balears. En altres paraules, no hi ha una millora de la taxa en el període estudiat a cap dels dos territoris. En termes de gènere, el curs 2019-2020, dones (55,7) i homes (56,6) presenten taxes semblants a les Balears; en canvi, a escala estatal les dones (82,4) presenten millors taxes que no els homes (77,1).

Les taxes d'idoneïtat (vegeu el quadre III-5.12) s'estudien per conèixer les trajectòries educatives i ajudar a comprendre abandonaments eventuais posteriors i/o fracassos escolars. A les Balears, aquestes taxes estan parcialment afectades per la major presència d'alumnat estranger: en el cas del moment d'incorporació, a vegades s'incorporen a un curs més jove que els que els tocava per edat. A 8 anys, les

taxes d'idoneïtat de Balears (94,2) i Espanya (93,8) són semblants, també en termes de gènere. A 15 anys, en canvi, les Balears (67,2) estan gairebé quatre punts per sota de la mitjana estatal (71,1). Pel que fa al gènere, l'arxipèlag presenta una taxa més baixa d'homes (3,8 punts per sota de l'estatal) i més alta de dones (1,2 punts per sobre).

Tot i que la repetició escolar es tracta d'una pràctica desaconsellada en els darrers anys, convé considerar la taxa d'alumnes repetidors d'educació primària en el darrer curs (vegeu el quadre III-5.13). Com en el cas de les taxes d'idoneïtat, aporta informació sobre les trajectòries educatives per no entendre l'abandonament escolar com un fet aïllat. Tant a les Balears com a Espanya, es detecta com aquesta pràctica ha entrat en desús en els darrers anys. El curs 2015-2016, a les Balears la taxa era del 4,5, mentre que el curs 2019-2020 era només de l'1,7. En termes estatals, en el mateix període la taxa passa del 3,6 al 2,3 (un descens menor). En l'anàlisi desglossada per gènere, les nines presenten taxes inferiors en tot el període estudiat, i tant a les Balears com a Espanya.

QUADRE III-5.12. TAXES D'IDONEITAT A LES EDATS DE 8, 10, 12, 14 I 15 ANYS

	8 anys		10 anys		12 anys		14 anys		15 anys		
	Espanya	Illes Balears	Espanya	Illes Balears	Espanya	Illes Balears	Espanya	Illes Balears	Espanya	Illes Balears	
2015/2016	Total	94,0	92,1	90,3	87,4	86,1	80,8	73,1	69,1	67,5	62,7
	Homes	93,2	91,0	89,1	85,9	84,2	77,6	69,0	64,6	63,3	57,3
	Dones	94,9	93,2	91,7	89,1	88,2	84,6	77,3	73,8	71,9	68,5
2016/2017	Total	93,6	90,9	89,7	85,3	85,7	79,8	74,4	69,2	68,6	64,0
	Homes	92,6	90,1	88,4	83,4	83,6	77,1	70,3	64,0	64,3	59,1
	Dones	94,7	91,9	91,1	87,4	87,9	82,9	78,6	74,9	73,0	69,2
2017/2018	Total	93,7	92,5	90,0	87,0	86,5	82,5	74,4	69,7	69,5	64,6
	Homes	92,7	91,0	88,5	85,1	84,5	80,2	70,3	64,7	65,2	58,8
	Dones	94,7	94,2	91,5	89,1	88,6	85,0	78,8	75,2	74,0	71,0
2018/2019	Total	93,6	93,9	89,5	87,7	86,2	82,6	74,7	70,5	70,6	65,9
	Homes	92,6	93,0	88,0	86,6	80,0	84,4	70,8	66,1	66,5	60,7
	Dones	94,6	94,9	91,1	88,9	88,2	85,3	78,9	75,5	78,9	71,6
2019/2020	Total	93,8	94,2	89,8	89,3	86,6	84,3	75,4	73,1	71,1	67,2
	Homes	92,9	93,7	88,4	87,6	84,6	82,1	71,6	69,8	67,0	63,2
	Dones	94,7	94,8	91,3	91,1	88,8	86,8	79,4	76,6	75,4	76,6

Font: Ministeri d'Educació i Formació Professional (2022). Estadísticas de la educación. Disponible a: <https://www.educacionyfp.gob.es/servicios-al-ciudadano/estadisticas.html> (Accedit: 23 juny 2022)

QUADRE III-5.13. TAXA D'ALUMNES REPETIDORS D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA EN EL DARRER CURS PER SEXE

	Espanya			Illes Balears		
	Total	Nins	Nines	Total	Nins	Nines
2015-2016	3,6	4,2	2,9	4,5	5,3	3,5
2016-2017	2,7	3,2	2,3	3,1	3,6	2,4
2017-2018	2,6	3,0	2,2	2,0	2,3	1,7
2018-2019	2,4	2,8	2,1	1,7	2,0	1,3
2019-2020	2,3	2,7	1,9	1,7	2,0	1,4

Font: Ministeri d'Educació i Formació Professional (2022). Estadísticas de la educación. Disponible a: <https://www.educacionyfp.gob.es/servicios-al-ciudadano/estadisticas.html> (Accedit: 23 juny 2022)

En la línia del quadre anterior, també es poden analitzar els percentatges d'alumnes repetidors per curs i per tipus de titularitat del centre (vegeu el quadre III-5.14). Si es comparen les Balears i Espanya, es detecten dinàmiques diferenciades. En el cas espanyol, els percentatges són més alts que els balears en els distints nivells educatius. Als centres públics, també hi ha més repeticions en el cas espanyol. En canvi, a l'ensenyament concertat, les Balears presenten percentatges iguals o superiors als espanyols fins a quart de primària. A partir de cinquè curs, aquesta tendència canvia. Pel que fa a l'anàlisi de gènere, les tendències illenques i estatals presenten dinàmiques semblants, amb més percentatge d'alumnat repetidor en el cas dels homes.

El nivell de graduació és més baix que en el conjunt de l'Estat, i les dones continuen superant, a l'igual que a altres comunitats autònomes, els valors dels homes en aquest indicador a tots els nivells educatius.

Durant onze anys (des del curs 2009-2010), les taxes de graduació a l'ESO han augmentat més de 10 punts i han passat del 67,9 al 78,8 el curs 2019-2020. Tot

i això, els valors sempre són entre 6 i 8 punts inferiors als estatals i mostren una diferència favorable a les dones, amb taxes que superen entre els 10 i el 13 punts les taxes dels homes.

En el mateix període (2009-2020), les taxes de graduació del batxillerat també han mostrat aquesta tendència de millora, però sempre amb valors inferiors als estatals. Del 36,5 del curs 2009-2010 (47,2 estatal), la taxa passa a ser del 45,9 (61,0 estatal) el curs 2019-2020.

En el batxillerat, la graduació també mostra diferències en el cas del homes (36,8 balear / 53,1 estatal), que es graduen menys que les dones (55,8 balear / 69,5 estatal), tot i que les dones de les Balears es graduen molt menys que la mitjana de dones del conjunt de l'Estat.

A la formació professional (als nivells inicials i de tècnics i tècnics auxiliars), les taxes també són inferiors a les estatals i, a diferència dels ensenyaments anteriors, les taxes són més elevades en el cas dels homes que no en el de les dones: el curs 2019-2020, al nivell professional bàsic la

taxa masculina (6,4) supera 3,4 punts la femenina (3), i al nivell tècnic la taxa masculina (21,1) supera 0,8 punts la femenina (20,3) (vegeu el quadre III-5.15).

El nivell d'abandonament a les Balears continua sent alt. Entenem per abandonament el percentatge de joves entre 18 i 24 anys que no ha completat el nivell de secundària de segona etapa i no continua cap tipus d'educació o formació.

La mitjana estatal ha baixat en un any 1,3 punts (17,3 l'any 2019 i 16 l'any 2020) i 12,2 punts en deu anys (era de 28,2 l'any 2010). Les comunitats autònomes amb una situació més avantatjada són el País Basc (6,5), Astúries (8,9) i Cantàbria (9,1). Les comunitats amb el nivell d'abando-

nament més alt són Ceuta (25,5), Melilla (22,8), Andalusia (21,8) i les Balears (21,3). L'arxipèlag ocupa la quarta posició més desfavorable, encara que en el darrer any la taxa ha minvat 2,9 punts i ha passat del 24,2 % al 21,3 %, 15,2 punts menys que l'any 2010, quan la taxa d'abandonament arribava al 36,5 %.

Les dones ocupen una situació favorable en comparació amb els homes i, enguany, la diferència entre les unes i els altres arriba als 17 punts. El percentatge d'homes que l'any 2020 han abandonat la formació és del 29,4 i el de dones és del 12,4. Aquesta diferència és molt més accentuada que la del conjunt de l'Estat, on la diferència entre valors dels homes i les dones és de 8,6 punts (vegeu el quadre III-5.16).

QUADRE III-5.14. PERCENTATGE D'ALUMNES REPETIDORS D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA PER CURS, TITULARITAT/ FINANÇAMENT I SEXE (CURS 2019-2020)

		Total	Centres públics	Centres privats		Nins	Nines
				Ensenyament concertat	Ensenyament no concertat		
Primer	Espanya	2,8	3,4	1,6	0,5	3,2	2,3
	Illes Balears	1,8	1,9	1,9	0,3	2,3	1,4
Segon	Espanya	2,6	3,1	1,6	0,5	2,8	2,3
	Illes Balears	2,2	2,4	2,1	0,2	2,3	2,1
Tercer	Espanya	2,1	2,5	1,4	0,6	2,3	1,9
	Illes Balears	1,8	2,2	1,4	0,2	2,0	1,7
Quart	Espanya	2,1	2,4	1,5	0,4	1,9	1,8
	Illes Balears	1,5	1,5	1,6	0,1	1,4	1,5
Cinquè	Espanya	1,8	2,0	1,6	0,5	1,8	1,5
	Illes Balears	1,2	1,2	1,4	0,1	1,5	0,9
Sisè	Espanya	2,3	2,5	2,0	0,6	2,7	1,9
	Illes Balears	1,7	1,8	1,8	0,3	2,0	1,4

Font: Ministeri d'Educació i Formació Professional (2022). Estadístiques de la educació. Disponible a: <https://www.educacionyfp.gob.es/servicios-al-ciudadano/estadisticas.html> (Accedit: 23 juny 2022)

QUADRE III-5.15. TAXA BRUTA DE POBLACIÓ QUE ES GRADUA A LES ILLES BALEARS I ESPANYA PER CADA ENSENYAMENT/TITULACIÓ

		Total		Homes		Dones	
		Espanya	Illes Balears	Espanya	Illes Balears	Espanya	Illes Balears
Graduat en ESO	2009-2010	74,6	67,9	69,0	62,8	80,6	73,3
	2014-2015	77,6	69,0	72,7	62,6	82,8	75,7
	2019-2020	84,0	78,8	80,0	73,9	88,4	84,0
		Espanya	Illes Balears	Espanya	Illes Balears	Espanya	Illes Balears
Graduat en ESO adults	2009-2010	11,1	7,1	12,2	7,6	10,0	6,6
	2014-2015	10,7	6,9	11,6	7,1	9,7	6,7
	2019-2020	7,5	6,2	6,7	5,6	8,3	6,8
Batxillerat	2009-2010	47,2	36,5	40,3	31,1	54,6	42,3
	2014-2015	55,0	41,0	47,9	33,8	62,6	48,8
	2019-2020	61,0	45,9	53,1	36,8	69,5	55,8
Professional bàsic	2016-2017	3,8	4,2	5,2	5,8	2,4	2,5
	2017-2018	4,1	4,5	5,5	6,0	2,5	3,0
	2018-2019	4,1	4,7	5,6	6,0	2,5	3,2
	2019-2020	4,3	4,8	5,8	6,4	2,7	3,0
Tècnic / tècnic auxiliar	2009-2010	18,3	13,5	17,4	12,7	19,3	14,5
	2014-2015	24,7	20,5	25,5	21,1	23,8	19,9
	2019-2020	23,6	20,7	24,3	21,1	22,9	20,3

Font: Ministeri d'Educació i Formació Professional (2022). Estadístiques de la educació. Disponible a: <https://www.educacionyfp.gob.es/servicios-al-ciudadano/estadisticas.html> (Accedit: 23 juny 2022)

QUADRE III-5.16. POBLACIÓ DE 18 A 24 ANYS QUE NO HA COMPLETAT EL NIVELL D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA DE SEGONA ETAPA I NO CONTINUA CAP TIPUS D'EDUCACIÓ O FORMACIÓ (1) PER COMUNITATS AUTÒNOMES

	Total			Homes			Dones		
	2010	2015	2020	2010	2015	2020	2010	2015	2020
Espanya	28,2	20,0	16,0	33,6	24,0	20,2	22,6	15,8	11,6
Andalusia	34,6	24,9	21,8	40,5	28,9	26,7	28,5	20,8	16,8
Aragó	23,8	19,5	14,2	27,7	20,0	19,1	19,9	18,9	9,1
Astúries, Principat de	22,2	16,8	8,9	26,8	16,0	11,0	17,5	17,7	6,8
Balears, Illes	36,5	26,7	21,3	42,5	31,5	29,4	30,3	21,6	12,4
Canàries, Illes	29,8	21,9	18,2	36,4	26,4	21,8	22,9	17,5	14,7
Cantàbria	23,9	10,3	9,1	30,1	12,6	11,8	17,4	7,8	6,5
Castella i Lleó	23,4	16,7	15,4	27,6	21,2	18,6	19,0	11,9	12,1

continua

	Total			Homes			Dones		
	2010	2015	2020	2010	2015	2020	2010	2015	2020
Castella-la Manxa	33,4	20,8	18,7	43,4	23,7	23,1	22,7	17,7	13,9
Catalunya	28,9	18,9	17,4	34,8	21,8	23,2	22,8	15,8	11,1
Comunitat Valenciana	28,4	21,4	15,5	33,1	27,3	19,0	23,5	15,4	11,6
Extremadura	31,6	24,5	18,4	38,9	29,4	24,4	23,7	19,4	12,0
Galícia	22,8	17,0	12,0	27,6	21,9	15,5	17,7	11,9	8,2
Madrid, Comunitat de	22,3	15,6	10,0	26,5	20,0	12,6	18,1	11,2	7,2
Múrcia, Regió de	34,9	23,6	18,7	39,2	30,5	22,4	30,4	16,4	14,5
Navarra, Comunitat Foral de	16,8	10,8	10,8	23,4	13,1	13,9	10,2	8,5	7,8
País Basc	13,1	9,7	6,5	13,7	11,9	8,5	12,6	7,4	4,3
Rioja, La	27,2	21,5	14,6	27,7	32,4	17,9	26,8	10,8	10,9
Ceuta	45,8	29,8	25,5	50,8	30,4	26,1	39,5	29,4	..
Melilla	35,4	24,1	22,8	38,6	34,4	..	32,7

Font: Las cifras de la educación en España. Estadísticas e indicadores (edició 2021)

(1) Nota: Calculat amb la metodologia establerta per l'Eurostat, basant-se en mitjanes anuals de dades trimestrals.

(1) Abandonament primerenc de l'educació i la formació. Les dades s'han de prendre amb precaució, ja que les derivades de mides mostrals petites estan afectades per greus errors de mostreig.

En correspondència amb les dades anteriors, el percentatge de població balear de 20 a 24 anys que l'any 2020 ha assolit almenys el nivell d'educació secundària de segona etapa és 10,9 punts inferior (65 %) que a l'Estat (75,9 %). A l'igual que amb altres indicadors, la situació deficitària respecte a les dades estatals se suma a una evolució positiva en comparació amb els cursos anteriors. Si bé hi ha una variació interanual (els percentatges són del 62,7 % i el 74 % respectivament l'any 2019), l'evolució destaca quan es consulten les dades de fa deu anys. El percentatge augmenta 15,2 punts a escala autonòmica i 14,4 a escala estatal. Les dones també es troben en una situació més favorable que els homes, tant a l'Estat (81,9 dones i 70,2 homes) com a les Balears (74,9 dones i 55,5 homes). La distància a

les Balears entre la situació dels homes i les dones arriba gairebé als 20 punts (vegeu el quadre III-5.17).

L'any 2020, la distribució del nivell formatiu de la població de 25 a 34 anys és la següent: el 29,5 % té estudis de secundària obligatòria o inferior, el 30,4 % de segona etapa d'educació secundària i el 40,1 % estudis superiors.

En termes generals, continua el descens progressiu de la població de 24 a 34 anys que només té estudis de secundària obligatòria, encara que són percentatges alts (28,3 % a l'Estat i 29,5 % a les Balears). Hi ha una enclotxa clara entre homes i dones: els homes representen el 33,8 a l'Estat (35,3 % a les Balears) i les dones el 22,9 % a l'Estat (23,8 % a les Balears).

QUADRE III-5.17. PERCENTATGE DE POBLACIÓ DE 20 A 24 ANYS QUE HA ASSOLIT ALMENYS EL NIVELL D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA DE SEGONA ETAPA

	Total			Homes			Dones		
	2010	2015	2020	2010	2015	2020	2010	2015	2020
Espanya	61,5	68,5	75,9	54,6	62,4	70,2	68,5	74,6	81,9
Illes Balears	49,8	58,5	65,0	41,2	50,5	55,5	58,4	66,6	74,9

Font: Ministeri d'Educació i Formació Professional (2022). Estadístiques de la educació. Disponible a: <https://www.educacionyfp.gob.es/servicios-al-ciudadano/estadisticas.html> (Accedit: 23 juny 2022)

Pel que fa al nivell de segona etapa d'educació secundària, a les Balears els percentatges són superiors que a altres comunitats autònomes. Un 25 % de la població balear de 25 a 34 anys té aquest nivell d'estudis (30,4 % al conjunt de l'Estat).

Tot i la distància amb altres comunitats autònomes, les variacions interanuals de la població amb estudis superiors són un indicador de millora sostinguda del nivell formatiu de les Balears. L'augment entre el 2019 i el 2020 del percentatge de població entre 25 i 34 anys amb estudis superiors és de gairebé 3, atès que passa del 36,4 % al 40,1 %. Si es compara la situació amb la de l'any 2012, l'augment ha estat d'11,4 punts; en aquells moments la població d'aquesta franja d'edat amb estudis universitaris representava un 28,7 %. L'augment del nivell formatiu de la població jove fa augmentar el nivell formatiu de la població en general: l'any 2012 un 24,4 % de la població de 25 a 64 anys tenia estudis superiors, i l'any 2020, un 34,8 %.

També hi ha una enclotxa entre homes i dones amb referència a aquest indicador. Les dones amb estudis superiors suposen

el 47,1 % (33 % dels homes) (vegeu el quadre III-5.18).

Pel que fa a la despesa pública per alumne a l'ensenyament no universitari, les dades de l'any 2019 mostren un augment de la despesa pública per alumne de 5.672 euros a 5.905 euros (de 6.767 euros a 7.046 euros en el cas de l'alumnat de l'ensenyament públic). Aquesta despesa ha augmentat progressivament en els darrers anys sempre amb quantitats superiors a la mitjana estatal (vegeu el quadre III-5.19).

Continua la tendència de cursos passats pel que fa la inversió en beques als estudis postobligatoris. El curs 2019-2020, els percentatges de l'alumnat becat als estudis de batxillerat és del 10,8 %, 0,1 punt superior al curs anterior, i als estudis de formació professional és de l'11,7 %, 0,2 punts més baix. Es tracta de percentatges inferiors als estatals i amb un import mitjà també més baix. A les Balears l'import per alumne becat al batxillerat és de 1.088,9 euros, l'import mitjà estatal és de 1.3338 euros. Als estudis de formació professional, l'import a les Balears és de 1.069,4 euros (1.331,9 euros a escala estatal) (vegeu el quadre III-5.20).

QUADRE III-5.18. NIVELL DE FORMACIÓ DE LA POBLACIÓ PER GRUPS D'EDAT I SEXE

			Inferior a 2a etapa d'educació secundària		2a etapa d'educació secundària		Educació superior	
			Població					
			de 25 a 64 anys	de 25 a 34 anys	de 25 a 64 anys	de 25 a 34 anys	de 25 a 64 anys	de 25 a 34 anys
Any 2012	Total	Espanya	45,6	36,1	22,1	24,6	32,3	39,3
		Illes Balears	47,1	37,8	28,5	33,5	24,4	28,7
	Homes	Espanya	47,3	41,7	21,9	24,1	30,9	34,2
		Illes Balears	48,1	41,0	29,3	34,4	22,6	24,6
	Dones	Espanya	44,0	30,3	22,2	25,2	33,8	44,5
		Illes Balears	46,0	34,6	27,7	32,5	26,3	33,0
Any 2016	Total	Espanya	41,7	34,7	22,6	24,3	35,7	41,0
		Illes Balears	42,3	38,4	28,5	29,2	29,2	32,5
	Homes	Espanya	44,3	40,6	22,7	24,4	33,0	35,0
		Illes Balears	45,4	43,9	28,1	29,4	26,4	26,6
	Dones	Espanya	39,1	28,9	22,5	24,2	38,4	47,0
		Illes Balears	39,1	32,9	29,0	28,9	32,0	38,2
Any 2017	Total	Espanya	40,9	33,8	22,7	23,6	36,4	42,6
		Illes Balears	41,7	35,5	27,2	26,2	31,2	38,2
	Homes	Espanya	43,5	39,4	22,7	24,2	33,8	36,5
		Illes Balears	45,3	40,3	25,6	26,8	29,1	32,9
	Dones	Espanya	38,3	28,2	22,7	23,0	38,9	48,8
		Illes Balears	38,0	30,9	28,8	25,7	33,3	43,4
Any 2018	Total	Espanya	39,9	32,3	22,9	23,4	37,3	44,3
		Illes Balears	42,4	35,9	27,9	27,9	29,7	36,2
	Homes	Espanya	42,8	37,9	22,6	23,7	34,6	38,4
		Illes Balears	46,9	44,7	27,3	28,8	25,8	26,5
	Dones	Espanya	37,0	26,7	23,1	23,2	39,8	50,1
		Illes Balears	37,9	27,2	28,4	27,1	33,7	45,7
Any 2019	Total	Espanya	38,7	30,2	22,7	23,3	38,6	46,5
		Illes Balears	41,4	34,8	26,7	28,8	31,9	36,4
	Homes	Espanya	41,7	35,5	22,5	23,9	35,8	40,6
		Illes Balears	46,0	40,9	26,1	30,0	28,0	29,2
	Dones	Espanya	35,7	24,8	23,0	22,8	41,3	52,4
		Illes Balears	36,8	28,8	27,4	27,6	35,8	43,6

continua

			Inferior a 2a etapa d'educació secundària		2a etapa d'educació secundària		Educació superior	
			Població					
			de 25 a 64 anys	de 25 a 34 anys	de 25 a 64 anys	de 25 a 34 anys	de 25 a 64 anys	de 25 a 34 anys
Any 2020	Total	Espanya	37,1	28,3	23,2	24,3	39,7	47,4
		Illes Balears	37,1	29,5	28,1	30,4	34,8	40,1
	Homes	Espanya	40,2	33,8	23,1	25,0	36,7	41,3
		Illes Balears	41,8	35,3	26,8	31,7	31,4	33,0
	Dones	Espanya	34,1	22,9	23,3	23,6	42,7	53,5
		Illes Balears	32,2	23,8	29,5	29,1	38,3	47,1

Font: Ministeri d'Educació i Formació Professional (2022). Estadístiques de la educació. Disponible a: <https://www.educacionyfp.gob.es/servicios-al-ciudadano/estadisticas.html> (Accedit: 23 juny 2022)

Nota: Els resultats es basen en mitjanes anuals de dades trimestrals. Les dades s'han de prendre amb precaució, ja que les derivades de mostres petites tenen greus errors.

QUADRE III-5.19. DESPESA PÚBLICA (EN EUROS) PER ALUMNE EN ENSENYAMENT NO UNIVERSITARI

		Espanya	Illes Balears
Despesa pública per alumne públic i concertat	2011	5.210	5.637
	2012	4.729	4.920
	2013	4.569	4.817
	2014	4.537	4.808
	2015	4.743	5.102
	2016	4.879	5.328
	2017	5.014	5.465
	2018	5.163	5.672
	2019	5.398	5.905
Despesa pública per alumne públic	2011	6.062	6.751
	2012	5.430	5.796
	2013	5.231	5.623
	2014	5.169	5.592
	2015	5.436	5.917
	2016	5.607	6.379
	2017	5.779	6.493
	2018	5.968	6.767
	2019	6.230	7.046

Font: Ministeri d'Educació i Formació Professional (2022). Estadístiques de la educació. Disponible a: <https://www.educacionyfp.gob.es/servicios-al-ciudadano/estadisticas.html> (Accedit: 23 juny 2022)

QUADRE III-5.20. PERCENTATGE D'ALUMNES BECATS I IMPORT MITJÀ PER BECARI A BATXILLERAT I FORMACIÓ PROFESSIONAL

		Total		Batxillerat		Formació professional (1)	
		% d'alumnes becaris	Import mitjà de la beca (euros)	% d'alumnes becaris	Import mitjà de la beca (euros)	% d'alumnes becaris	Import mitjà de la beca (euros)
Curs 2011/2012	Espanya	31,6	1.349,7	31,7	1.214,9	31,4	1.491,6
	Illes Balears	14,2	1.305,6	11,4	1.171,0	17,5	1.413,1
Curs 2012/2013	Espanya	29,3	1.273,1	29,9	1.143,6	28,7	1.411,7
	Illes Balears	13,0	1.227,1	10,0	1.081,3	16,6	1.333,9
Curs 2013/2014	Espanya	27,5	1.410,4	28,2	1.430,0	26,8	1.389,9
	Illes Balears	12,0	1.427,6	10,3	1.448,9	13,9	1.409,9
Curs 2014/2015	Espanya	27,0	1.410,7	28,8	1.421,9	25,3	1.399,0
	Illes Balears	11,5	1.378,6	10,8	1.359,6	12,2	1.395,8
Curs 2015/2016	Espanya	28,7	1.295,9	30,7	1.327,7	27,0	1.262,7
	Illes Balears	12,3	1.228,7	12,4	1.226,7	12,1	1.230,7
Curs 2016/2017	Espanya	32,4	1.213,0	31,6	1.258,0	33,1	1.174,7
	Illes Balears	12,8	1.092,9	12,3	1.077,6	13,2	1.106,5
Curs 2017/2018	Espanya	32,4	1.192,7	31,6	1.208,8	33,1	1.179,4
	Illes Balears	11,8	1.049,0	11,3	1.035,1	12,3	1.060,6
Curs 2018/2019	Espanya	33,3	1.232,1	32,5	1.252,0	33,9	1.216,0
	Illes Balears	11,3	1.061,5	10,7	1.074,9	11,9	1.050,9
Curs 2019/2020	Espanya	31,3	1.334,6	31,3	1.338,0	31,3	1.331,9
	Illes Balears	11,3	1.077,9	10,8	1.088,9	11,7	1.069,4

Font: Ministeri d'Educació i Formació Professional (2022). Estadístiques de la educació. Disponible a: <https://www.educacionyfp.gob.es/servicios-al-ciudadano/estadisticas.html> (Accedit: 23 juny 2022)

(1) Inclou cicles formatius de formació professional i d'arts plàstiques i disseny.

5.2.

EL SISTEMA UNIVERSITARI DE LES ILLES BALEARS

En l'estudi de les dades educatives universitàries, es consideren les xifres totals de l'alumnat matriculat a la Universitat de les Illes Balears (UIB) segons les dades institucionals de la UIB (vegeu el quadre III-5.21).

El 2021, el nombre d'alumnes ha estat de 13.617, un 1,47 % més que l'any 2017. Aquesta xifra va patir un petit descens el 2019 (13.073), per la qual cosa no es pot afirmar que hi hagi una tendència ascendent consolidada. Caldrà esperar les xifres dels anys següents.

És important comparar la taxa d'universitaris matriculats a la UIB amb el total de joves balears en la franja de 18 a 24 anys se-

gons les dades que ofereixen la UIB i l'Ibes-tat. En el període analitzat (2017-2021), el percentatge d'universitaris UIB respecte al total de població jove descendeix lleugerament d'un 17,04 % a un 15,9 %. Com que l'economia de les Balears provoca una forta atracció cap al mercat laboral, és especialment sensible el percentatge de captació i retenció de la població jove a la UIB. En qualsevol cas, cal fer referència que aquestes xifres no inclouen l'alumnat de les Balears que estudia fora de l'arxipèlag, com tampoc el que segueix estudis universitaris a distància a altres universitats (vegeu el quadre III-5.22).

La càrrega docent del professorat ha augmentat en els darrers anys, atès que ha passat de 17.344 el 2017 a 18.684 el 2021. L'augment en els darrers quatre anys se situa en el 7,7 %. Aquest incre-

ment de la càrrega docent s'atribueix a la reorganització dels estudis i la diversificació de grups (vegeu el quadre III-5.23).

A temps complet, el 2021 el nombre de professors i professores és de 1.049. Això representa una tendència ascendent en els darrers anys (2017-2021) del 8,1 %. En aquest sentit, la UIB creix quant a dotació de professorat (vegeu el quadre III-5.24).

L'augment de dotació del professorat ha permès que milloràs la ràtio alumnat/docent, que entre el 2017 i el 2021 ha passat de 13,83 a 12,98 alumnes per professor o professora. Aquest indicador s'associa habitualment a una millor qualitat de la docència. S'entén que una ràtio baixa és un bon indicador perquè garanteix les condicions per a una millor qualitat de la docència (vegeu el quadre III-5.25).

QUADRE III-5.21. EVOLUCIÓ DE LA TOTALITAT DE L'ALUMNAT MATRICULAT A LA UIB

Any	2017	2019	2021
Nombre d'alumnes	13.419	13.073	13.617
% (2017 base 100)	100,0%	97,4%	101,47%%

*Nombre d'alumnes en estudis oficials.

Font: Elaboració pròpia a partir de UIB (2022). Quinze indicadors institucionals de la Universitat de les Illes Balears. Disponible a: <https://transparencia.uib.cat/indicadors/> (Accedit: 23 juny 2022)

QUADRE III-5.22. EVOLUCIÓ DE LA TAXA D'UNIVERSITARIS MATRICULATS A LA UIB

Any	2017	2019	2021
Nombre d'alumnes	13.419	13.073	13.617
Joves entre 18 i 24 anys	78.725	82.830	85.429
% d'universitaris de la UIB per cada 100 joves	17,04%%	15,8%	15,9%

*Nombre d'alumnes en estudis oficials.

Font: Elaboració pròpia a partir de UIB (2022). Quinze indicadors institucionals de la Universitat de les Illes Balears. Disponible a: <https://transparencia.uib.cat/indicadors/> (Accedit: 23 juny 2022), i IBESTAT (2022). Padró (xifres de població). Disponible a: <https://ibestat.caib.es/ibestat/estadistiques/poblacio/padro/series-padro/155b5b14-b6cd-4160-80eb-0ca26f7679cd> (Accedit: 23 juny 2022)

QUADRE III-5.23. CÀRREGA DOCENT EN CRÈDITS DEL PROFESSORAT DE LA UIB

Any	2017	2019	2021
Càrrega docent en crèdit	17.344	17.948	18.684
% de variacions 2017-2019-2021		103,5%	107,7%
% de variacions 2019-2021			104,1%

Font: Elaboració pròpia a partir de UIB (2022). Quinze indicadors institucionals de la Universitat de les Illes Balears. Disponible a: <https://transparencia.uib.cat/indicadors/> (Accedit: 23 juny 2022)

QUADRE III-5.24. PROFESSORAT A TEMPS COMPLET

Curs acadèmic	2017	2019	2021
Professorat equivalent a temps complet	970	985	1049
% de variacions 2017-2019-2021		101,5%	108,1%
% de variacions 2019-2021			106,5%

Font: Elaboració pròpia a partir de UIB (2022). Quinze indicadors institucionals de la Universitat de les Illes Balears. Disponible a: <https://transparencia.uib.cat/indicadors/> (Accedit: 23 juny 2022)

QUADRE III-5.25. RÀTIO D'ALUMNES/PROFESSOR

Any	2017	2019	2021
Ràtio d'alumnes/professor	13,83	13,27	12,98
% de variacions 2017-2019-2021		96,0%	93,9%
% de variacions 2019-2021			97,8%

Font: Elaboració pròpia a partir de UIB (2022). Quinze indicadors institucionals de la Universitat de les Illes Balears. Disponible a: <https://transparencia.uib.cat/indicadors/> (Accedit: 23 juny 2022)

Complementàriament a la dotació del professorat, cal estudiar les xifres del personal d'administració i serveis (PAS), en tant que un major nombre d'aquest personal es relaciona amb un millor funcionament acadèmic i científic de la institució. Les xifres del PAS també han crescut en el període estudiat (2017-2021), en concret un 9,3 %.

La ràtio professorat/PAS ha baixat lleugerament en el període esmentat de l'1,73 l'any 2017 a l'1,71 l'any 2021, fruit que

el PAS ha augmentat una mica més en els darrers quatre anys. En el cas de l'equivalència de professorat a temps complet, hem comentat que l'augment ha estat del 8,1 %. En el cas del PAS, l'augment ha estat un poc més gran: 9,3 % (vegeu els quadres III-5.26 i III-5.27).

També es disposa de les dades de la UNED a les Illes Balears. Pel que fa als graus, el curs 2021-22 hi ha hagut 4.865 alumnes matriculats (60,43 % dones). Als estudis de grau hi ha una majoria clara de do-

nes. Quant als màsters, la delegació de la UNED de les Illes Balears té 191 estudiants (59,16 % homes). Cal constatar la major presència d'homes en aquest nivell educatiu. Si a més dels estudis de grau i de màster hi afegim els estudis d'accés i altres tipus d'estudis, la UNED a les Illes Balears té un total de 3.901 alumnes (58,44 % dones). Per franges d'edat, les més nombroses són la de 25 a 35 anys (1.361 estudiants), la de 36 a 45 anys (952 estudiants) i la de 46 a 55 anys (800 estudiants), la qual cosa confirma que la formació universitària a distància és una opció posterior a 25 anys (després de les edats universitàries més comunes, de 18 a 25 anys).

Per acabar, cal analitzar la Universitat de les Illes Balears segons un rànquing

d'universitats. Pel que fa a la utilització de rànquings universitaris, cal tenir present que aquests aporten informació parcial i que la millora de les universitats no s'ha de centrar exclusivament a progressar segons els indicadors que aquests determinen. El Centre de Classificació Universitària Mundial (CWUR) fa públic bianualment un rànquing que considera la producció científica, l'ocupabilitat de l'alumnat titulat i la qualitat de l'educació en general. Cal assenyalar que tant el curs 2019-2020 com el curs 2022-2023 la UIB es posiciona entre les 30 millors universitats de l'Estat (posició 25 en el bienni 2019-2020 i posició 27 en el bienni 2022-2023), i entre les 1.000 millors universitats del món (posicions 730 i 794 respectivament) (vegeu el quadre III-5.28).

QUADRE III-5.26. PERSONAL D'ADMINISTRACIÓ I SERVEIS

Any	2017	2019	2021
Total de PAS (1)	562	588	614
% de variacions 2017-2019-2021		104,6%	109,3%
% de variacions 2019-2021			104,4%

NOTA: Té en compte la totalitat del PAS, és a dir: funcionaris de carrera, funcionaris interins, funcionaris contractats, laborals fixos de conveni, laborals interins de conveni i laborals contractats.

Font: Elaboració pròpia a partir de UIB (2022). Quinze indicadors institucionals de la Universitat de les Illes Balears. Disponible a: <https://transparencia.uib.cat/indicadors/> (Accedit: 23 juny 2022)

QUADRE III.5.27. RÀTIO DE PROFESSORAT/PAS

Any	2017	2019	2021
Ràtio de professorat/PAS	1,73	1,68	1,71
% de variacions 2017-2019-2021		97,1%	98,8%
% de variacions 2019-2021			101,8%

Font: Elaboració pròpia a partir de UIB (2022). Quinze indicadors institucionals de la Universitat de les Illes Balears. Disponible a: <https://transparencia.uib.cat/indicadors/> (Accedit: 23 juny 2022)

QUADRE III-5.28. LA UIB EN EL RÀNQUING DEL CENTRE DE CLASSIFICACIÓ UNIVERSITÀRIA MUNDIAL (CWUR)

POSICIÓ EN EL RÀNQUING 2019-2020

Universitat	Rang a Espanya	Rang mundial	Puntuació agregada (educació, impacte...)
Universitat de Barcelona	1	129	80,7
Universitat Autònoma de Barcelona	2	195	78,8
Universitat Complutense de Madrid	3	249	77,7
Universitat de les Illes Balears	25	730	72,1
Universitat Oberta de Catalunya	53	1,809	66,5

POSICIÓ EN EL RÀNQUING 2022/23

Universitat de Barcelona	1	132	80,5
Universitat Autònoma de Barcelona	2	184	79
Universitat Complutense de Madrid	3	247	77,7
Universitat de les Illes Balears	27	794	71,6
Universitat de Burgos	52	1.838	66,3

Font: Elaboració pròpia a partir de CWUR (2022). Global 2000 List by the Center for World University Rankings. Disponible a: <https://cwur.org/2022-23.php> (Accedit: 23 juny 2022)